

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
UPIMAJI WA KITAIFA WA DARASA LA NNE

04

HISABATI

Muda: 1:30

MAJIBU

mwaka: 2021

Maelekezo

1. Mtihani huu una jumla ya maswali **Matano (5)**.
2. Jibu maswali **yote**.
3. Kila swali lina alama **kumi (10)**

maktaba.tetea.org

Katika swali la 1 – 5, kokotoa swali ulilopewa na kisha andika jibu sahihi kwenye nafasi iliyotolewa.

1. (a) Andika thamani ya tarakimu iliyopo nafasi ya nne kutoka kulia kwenda kushoto kwa namba 49051.

Namba ni 49051.

Kuanzia kulia: 1 ni nafasi ya kwanza, 5 ya pili, 0 ya tatu, 9 ya nne.

Thamani ya tarakimu 9 = 9000.

- (b) Andika 32 kwa namba za Kirumi.

$$32 = 30 + 2$$

$$30 = XXX$$

$$2 = II$$

$$32 = XXXII.$$

- (c) Andika namba 76502 kwa kifupi.

76502 = elfu sabini na sita mia tano na mbili.

- (d) Andika namba ifuatayo kwa kifupi: $2000 + 900 + 70 + 5$.

$$2000 + 900 = 2900$$

$$2900 + 70 = 2970$$

$$2970 + 5 = 2975.$$

- (e) Andika namba 435 kwa maneno.

435 = mia nne thelathini na tano.

2. (a) Jaza namba inayokosekana katika mpangilio wa namba ufuatao: 50, 40, 30, __, 10.

$$50 - 10 = 40$$

$$40 - 10 = 30$$

$$30 - 10 = 20$$

$$20 - 10 = 10$$

Namba inayokosekana = 20.

- (b) Panga namba zifuatazo kuanzia kubwa hadi ndogo: 23, 64, 32, 46, 29, 38, 54.

Mpangilio sahihi = 64, 54, 46, 38, 32, 29, 23.

- (c) Andika namba ya Kirumi inayofuata katika mpangilio ufuatao: V, XVI, XXVI, XXXVII, __.

$$V = 5$$

$$\text{XVI} = 16$$

$$\text{XXVI} = 26$$

$$\text{XXXVII} = 37$$

$$\text{Ongezeko} = 11$$

$$37 + 11 = 48$$

$$48 \text{ kwa Kirumi} = \text{XLVIII}.$$

(d) Urefu wa Mirisho, Samuel, Zaha na Rose uko katika mfululizo unaoongezeka kwa sm 12. Mirisho ana urefu wa sm 112. Samuel sm 124 na Zaha sm 136. Iwapo Rose ni mrefu zaidi, je, ana urefu wa sentimeta ngapi?

$$112 + 12 = 124$$

$$124 + 12 = 136$$

$$136 + 12 = 148$$

$$\text{Urefu wa Rose} = 148 \text{ cm}.$$

(e) Kadeu alifikiria namba. Alipata namba inayofuata kwa kujumlisha 5 kwenye namba iliyotangulia. Ikiwa namba ya kwanza ya mfululizo ni 20, namba ya tano itakuwa ngapi?

$$\text{Namba ya 1} = 20$$

$$\text{Namba ya 2} = 20 + 5 = 25$$

$$\text{Namba ya 3} = 25 + 5 = 30$$

$$\text{Namba ya 4} = 30 + 5 = 35$$

$$\text{Namba ya 5} = 35 + 5 = 40.$$

(a) Jumlisha;

Saa dakika

$$14 \ 30$$

$$+8 \ 40$$

$$\text{Dakika: } 30 + 40 = 70 \text{ dakika} = \text{saa 1 dakika 10}$$

$$\text{Saa: } 14 + 8 + 1 = 23$$

$$\text{Jumla} = \text{saa 23 dakika 10}.$$

(b) Shule ya msingi Azimo ina wanafunzi 340 na wasichana 318. Je, kuna jumla ya wanafunzi wangapi?

$$\text{Wavulana} = 340$$

$$\text{Wasichana} = 318$$

$$\text{Jumla} = 340 + 318 = 658 \text{ wanafunzi}.$$

(c) Toa;

Saa dakika

6 45

–4 50

Dakika: 45 haiwezi kutoa 50, hivyo kopa saa 1 = dakika 60

Dakika: $105 - 50 = 55$

Saa: $5 - 4 = 1$

Jibu = saa 1 dakika 55.

(d) Bahati alitembea kutoka nyumbani hadi sokoni kwa muda wa saa mbili. Je, muda huo ni sawa na dakika ngapi?

1 saa = dakika 60

$2 \times 60 = 120$ dakika.

(e) Ronald alicheza mpira wa miguu kwa dakika 40 katika mchezo wa dakika 90. Je, hakuzoeza dakika ngapi?

Dakika zote = 90

Dakika alizocheza = 40

$90 - 40 = 50$ dakika.

3. (a) Chora umbo la pembe tatu sawa.

Jibu: pembe tatu yenye pande zote tatu sawa.

(b) Tafuta mzingo wa umbo lifuatalo:

Urefu = 8 cm

Upana = 5 cm

Mzingo wa mstatili = $2(\text{urefu} + \text{upana})$

Mzingo = $2(8 + 5)$

Mzingo = $2 \times 13 = 26$ cm.

(c) Mzingo wa pembetatu ni sm 57. Ikiwa pande zote zinafanana, tafuta urefu wa upande mmoja.

$57 \div 3 = 19$ cm.

(d) Tafuta mzingo wa umbo la mraba lifuatalo:

Upande = 6 cm

Mzingo wa mraba = 4×6

Mzingo = 24 cm.

(e) Mzingo wa pembetatu ni sm 45. Ikiwa upana mmoja una urefu wa sm 12 na upana wa pili sm 15, tafuta urefu wa upande wa tatu.

$$\text{Mzingo} = 45$$

$$\text{Upande 1} = 12$$

$$\text{Upande 2} = 15$$

$$\text{Upande 3} = 45 - (12 + 15)$$

$$\text{Upande 3} = 45 - 27 = 18 \text{ cm.}$$

5. Tazama picha zifuatazo zinazoakilisha idadi ya wanafunzi katika Mikoa mitatu mwaka 2015, kisha jibu maswali yanayofuata.

Ufunguo: Kila picha nzima inawakilisha wanafunzi 50,000.

Dodoma ina picha 3 kamili.

$$\text{Idadi ya wanafunzi Dodoma} = 3 \times 50,000 = 150,000.$$

Tanga ina picha 1 kamili na nusu picha 1.

$$\text{Picha 1 kamili} = 50,000$$

$$\text{Nusu picha} = 25,000$$

$$\text{Idadi ya wanafunzi Tanga} = 50,000 + 25,000 = 75,000.$$

Iringa ina picha 2 kamili.

$$\text{Idadi ya wanafunzi Iringa} = 2 \times 50,000 = 100,000.$$

(a) Je, Mikoa yote kwa pamoja ina wanafunzi wangapi?

$$\text{Dodoma} = 150,000$$

$$\text{Tanga} = 75,000$$

$$\text{Iringa} = 100,000$$

$$\text{Jumla} = 150,000 + 75,000 + 100,000$$

$$\text{Jumla} = 325,000 \text{ wanafunzi.}$$

(b) Kuna jumla ya wanafunzi wangapi Iringa na Tanga?

$$\text{Iringa} = 100,000$$

$$\text{Tanga} = 75,000$$

$$\text{Jumla} = 100,000 + 75,000$$

$$\text{Jumla} = 175,000 \text{ wanafunzi.}$$

(c) Mkoa upi una wanafunzi wachache zaidi?

$$\text{Dodoma} = 150,000$$

$$\text{Tanga} = 75,000$$

$$\text{Iringa} = 100,000$$

Idadi ndogo zaidi ni 75,000.

Mkoa wenye wanafunzi wachache zaidi ni Tanga.

(d) Wanafunzi wa Tanga ni sehemu gani ya wanafunzi wote?

Wanafunzi wa Tanga = 75,000

Wanafunzi wote = 325,000

Sehemu = $75,000 \div 325,000$

Sehemu = $3 \div 13$.

(e) Kuna tofauti ya wanafunzi wangapi kati ya idadi kubwa zaidi na idadi ndogo zaidi ya wanafunzi?

Idadi kubwa zaidi = Dodoma = 150,000

Idadi ndogo zaidi = Tanga = 75,000

Tofauti = $150,000 - 75,000$

Tofauti = 75,000 wanafunzi.